

בש"פ 7511/23 - מדינת ישראל נגד אברהם פרש,אלי לביא,חן מלכה,סאלי אביטן

בית המשפט העליון

בש"פ 7511/23

לפני: כבוד השופטת ד' ברק-ארז

המבקשת: מדינת ישראל

נגד

המשיבים:
1. אברהם פרש
2. אלי לביא
3. חן מלכה
4. סאלי אביטן

בקשה להארכת מעצרו של המשיבים לפי סעיף 62
לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים),
התשנ"ו-1996

תאריך הישיבה: ד' בחשוון התשפ"ד (19.10.2023)

בשם המבקשת: עו"ד איתי שהם

בשם המשיב 1: עו"ד טל ליטן

בשם המשיב 2: עו"ד רן אבינועם

בשם המשיב 3: עו"ד רפי ליטן

בשם המשיב 4: עו"ד עמית ויצמן

החלטה

1. בפני בקשה ראשונה להארכת מעצרו של כלל המשיבים בתשעים ימים החל מיום 26.10.2023 או עד למתן פסק דין בת"פ 65698-01-23 בבית המשפט המחוזי בבאר שבע, לפי המוקדם.
2. מקורה של הבקשה בכתב אישום שהוגש לבית המשפט המחוזי ביום 26.1.2023 נגד ארבעת המשיבים. כתב האישום כולל עשרה אישומים, המייחסים למשיבים מעשי הונאה רבים ושונים בהיקפים נרחבים בין השנים 2021-2022. מעשים אלה כללו הקמת מערך זיוף רישיונות נהיגה בהיקפים גדולים, השגת כלי רכב בדרכים לא חוקיות ומכירתם לאחרים (על בסיס שכפול בלתי חוקי של לוחיות זיהוי של כלי רכב), הונאת בעלי עסקים העוסקים במכירת בשר על דרך של קבלת סחורה ללא תשלום, הונאה באמצעות שימוש בכרטיסי אשראי השייכים לאחרים והונאת בעלי חוב בתחום התעבורה, בין השאר על בסיס התחזות של המשיב 1 לעורך דין. למשיב 1 יוחסו עשרה אישומים, למשיב 2 שמונה אישומים, למשיבה 3 תשעה אישומים ואילו למשיב 4 יוחסו שלושה אישומים בלבד.
3. המשיבים 1-3 נעצרו ביום 28.12.2022 והמשיב 4 נעצר ביום 25.1.2023. מעצרו הוארך מעת לעת. בד בבד עם הגשת כתב האישום הוגשה בקשה למעצרו עד תום ההליכים. בבקשה תואר עברם הפלילי של המשיבים. בהחלטה מיום 14.5.2023 הורה בית המשפט המחוזי על מעצרו של כלל המשיבים עד תום ההליכים נגדם. להשלמת התמונה יצוין כי שני מעורבים נוספים בפרשה, שלהם מיוחס אישום אחד בלבד, הועמדו לדין בנפרד. אחד מהם נעצר בפיקוח אלקטרוני והאחר משוחרר בתנאים.
4. משפטם של המשיבים נפתח בחודש ספטמבר 2023, ועד כה קוימו שני דיוני הוכחות שבהם נשמעו תשעה עדי תביעה, מתוך למעלה מ-160 עדי תביעה שצוינו בכתב האישום. שלושה דיונים נוספים קבועים לחודשים נובמבר-דצמבר 2023.
5. בבקשה נטען כי המעשים המיוחסים למשיבים מלמדים על מסוכנות רבה המצדיקה להורות על המשך מעצרו מאחורי סורג ובריח. המדינה מדגישה כי מדובר בפרשת מרמה מסועפת וחמורה, אשר בה מיוחסים למשיבים מעשי מרמה שהתבצעו בדרכים שונות, ולא דווקא על בסיס קשר פיזי עם קרבנות העבירה. המדינה מוסיפה כי מסוכנותם של המשיבים מקבלת משנה תוקף נוכח האמור בתסקירי שירות המבחן שהוגשו בעניינם בחודש אפריל 2023, אשר במסגרתם לא המליץ שירות המבחן על שחרורם לחלופת מעצר. המדינה הפנתה עוד לעברם הפלילי המכביד במיוחד של המשיבים 1-2 ולעברם הפלילי המשמעותי של המשיבים 3-4.

6. הדיון בבקשה להארכת המעצר התקיים בפני ביום 19.10.2023. בא-כוח המדינה חזר וטען בו כי יש מקום להארכת המעצר בהתחשב במסוכנותם של המשיבים. אשר להתקדמות המשפט, בא-כוח המדינה ציין כי מעבר לדיונים שכבר נקבעו, הוגשה לאחרונה בקשה לבית המשפט המחוזי לקביעת מועדים נוספים לשמיעת התיק. מנגד, המשיבים כולם התנגדו להארכת מעצרים מאחורי סורג ובריא. לטענתם, בשלב הנוכחי יש מקום להכרה בשינוי שחל בנקודת האיזון לנוכח העובדה שחלפו תשעה חודשים עד לתחילת המשפט, ובהתחשב במורכבותו והיקפו של כתב האישום אשר גוזרים בהכרח משפט שצפוי להתמשך תקופה ארוכה. עוד נטען כי מרבית העבירות שנכללו בכתב האישום הן עבירות בסמכותו של בית משפט השלום. עוד צוין כי כלל המשיבים מתגוררים בדרום הארץ, עובדה שיש לייחס לה משקל מסוים גם כן בעת הזו.

7. מעבר לטענות אלה, שלהן שותפים המשיבים כולם, הוצגו בדיון גם טענות ספציפיות ביחס לכל אחד מן המשיבים. כך, ביחס למשיב 1 צוין כי שניים מבני משפחתו המורחבת קיפחו חייהם באירועים הביטחוניים של העת האחרונה. ביחס למשיב 2 צוין כי נולד לו בן, וכי הוא עמד בתנאי השחרור במהלך החופשה המיוחדת שקיבל לצורך כך. ביחס למשיבה 3 צוינו נסיבותיה האישיות המורכבות, כאשה צעירה בת פחות משלושים, שלה ארבעה ילדים קטנים שאותם מגדלת כעת אמה. ביחס למשיב 4 הטעים בא-כוחו כי אינו מעורב בכל האישומים (אלא רק בשלושה). לכן, כך נטען, יש לראות בו - כפי שצוין אף בכתב האישום - כמי ששייך למעגל שני, כמו המעורבים האחרים בפרשה שאינם נמצאים במעצר מאחורי סורג ובריא.

8. לאחר שבחנתי את טענות הצדדים אני סבורה שבעת הזו יש מקום להארכת מעצרים של המשיבים כולם. עם זאת, אני סבורה שיש הצדקה להורות על הזמנת תסקירי מעצר בעניינם של המשיבה 3 והמשיב 4, וזאת מבלי לנקוט עמדה ביחס להחלטה שתתקבל בעניינם - אך כדי שניתן יהיה לבחון את האפשרות למעצרים בפיקוח אלקטרוני.

9. נקודת המוצא לדיון היא שפרשות ההונאה המפורטות בכתב האישום, על האינטנסיביות, ההיקף והגיוון שלהן, מעידות על מסוכנות משמעותית. זו הייתה נקודת המוצא להחלטה על מעצרים של המשיבים עד תום ההליכים, ולא בכדי. אכן, יש מקום לחשש ביחס להתמשכות המשפט, אך אני סבורה שבעת הזו, כאשר מדובר בהארכת מעצר ראשונה, נקודת האיזון לא נעה לעבר שקילת האפשרות למעצרים שלא מאחורי סורג ובריא.

10. עם זאת, מצאתי שעניינם של המשיבה 3 ושל המשיב 4 מצדיקים התייחסות נוספת, כל אחד מהם מטעמים הנוגעים לו. באשר למשיבה 3 התרשמתי כי נסיבותיה האישיות המורכבות מצדיקות בחינה נוספת של האפשרות להעבירה למעצר בפיקוח אלקטרוני. בכל הנוגע למשיב 4 השתכנעתי שיש לייחס משקל מסוים לכך שחלקו בכתב האישום קטן משל שלושת המשיבים הראשונים. אכן, אינני מקבלת את ההשוואה המלאה בינו לבין מי שהיו מעורבים אך באחד האישומים. עם זאת, אין לבטל את ההבחנה בינו לבין שלושת המשיבים האחרים.

11. לא נעלמה מעיניי התרשמותו של שירות המבחן ביחס לדפוסי אישיותם של המשיבה 3 והמשיב 4 ורמת הסיכון הנשקפת מהם, כמו גם ביחס לחולשתן של חלופות המעצר שהוצעו בשלב הקודם. יש לצפות אפוא כי בשלב זה באי-כוחם יפעלו להצעת חלופות מעצר הדוקות, בעלות פוטנציאל ממשי לאיון מסוכנותם, לרבות מפקחים ראויים היכולים לשמש דמויות סמכותיות עבורם.

12. במכלול הנסיבות אני מורה אפוא על הזמנת תסקירים של שירות המבחן בעניינם של המשיבה 3 ושל המשיב 4.

תסקירים אלה יוגשו לבית המשפט המחוזי לא יאוחר מיום 30.11.2023. התסקירים יוכלו לשמש בסיס לדיון בבית המשפט המחוזי בהעברתם של שניים אלה למעצר בפיקוח אלקטרוני. אין צריך לומר כי בית המשפט המחוזי יחליט בעניין זה כחכמתו, בהתאם לנתונים שיעמדו בפניו, ואיני מביעה כל עמדה ביחס לכך.

13. בכפוף לאמור בפסקה 12 לעיל, הבקשה מתקבלת במובן זה שאני מורה על הארכת מעצרם של המשיבים 4-1 בתשעים ימים החל מיום 26.10.2023 או עד למתן פסק דין בת"פ 65698-01-23 בבית המשפט המחוזי בבאר שבע, לפי המוקדם.

ניתנה היום, ה' בחשון התשפ"ד (20.10.2023).

שׁוֹפֵט
